

آبونه شرائطی

ممالک عثمانیہ ۱۹۰۵ء سنہ کی (۶۵) ، التي
آیلتی (۳۵) غروشدہ .
ممالک اجنبیہ ۱۹۰۷ء سنہ کی (۱۷) ، التي
آیلتی (۹) فر نادر .

اداره خانہ

باب عالی جہدہ سده دائرہ مخصوصہ

اضطرابات

آبونه بدلی پشیندر .

مسائله موافق آثار مع الممنونیه قبول
اولنور . درج ای دیلمہ یازیلر
اعادہ اولونمار .

کتابتیں

۱۳۳۰

والله يهدي من يشاء الى صراط مستقيم

دینی، علمی، ادبی، سیاسی ہفتہ لوق مجموعہ اسلامیہ در

اتبعون اهدکم سبیل الرشاد

صاحب و مدیر مسئول : ع . اشرف اریب

اضطرابات

رسالہ منہار التدیو کو ترک نہ سید
شون زلر ہرہا کی رغبتہ طرفندہ
قتباس اور ...

§

مکتوبلرک . مضاک واضح و
فونالی ولسی و آتوہ صرہ
نومروسی محتوی لوتوہ لازندر .

§

ممالک اجنبیہ چور بوتہ اولانلرک
آدر لریٹک ف نسزہ دہ یارلمسی
رجا اولنور

§

پارہ کوندرلدکی زما نہیہ دائر اولدیغناک
واضحاً بیلدیلمس ریا اولور .

و بو کون مع الحزن والاسف علامات انقراض آراسنده چیرینمقدمه بولمشدر .

فاتح ، بایزید ، سلیمانیه جامع شریفانده کی تدریساتک اوتوز قرق سنه اولکی حائی بیلنلر بو کون جوامع مذکورہ کی کزرن آغلا یورلر . فصل که بزده سکیز اون سنه اوانی ادراک ایتمکله دلخون اولمقدن کندیمزی آله میورز . وقتیلہ حجره سنه ، دها طوغریسی چله خانه سنه قاپانان بر طلبه او قومغه نیتی وارسه یالکز بر شی دوشونوردی : تحصیل علوم شرعیہ . بو کون ایسه قرعه امتحانی ، درسخانه امتحانی ، عربینک صنف امتحانی کبی صره لی صره سز ، وقتلی وقتسز امتحانلره حاضر لایمق آره سنده برخاجان بر حیات در بدرانه کچیریور .

بزمسلك جلیل علمیه نك سقوطنی بر وجه بالا مسرودات متسلله من دائره سنده آکلادق . باشقه درلو آکلایان وارسه ایضاح ایدلسونده حقیقت حالی بزده او کر نه لم .
خطیبزاده
احمد رصفی
(باندومه)

فیات

صحتمزی دوشونولم

برملتک حیاتی زراعت ایله تجارتیه مربوطدر . تجارت زراعت ، زراعتده آدمه محتاجدر . بزم مملکتتمزک چفتجی یانانغی اولدینی دوشونیلورسه زراعتی حقیر کورمه مک ایجاب ایدر . ا کوب بچمه نك ده آدم ایله ، درجه ثانیه ده حیوانه محتاج اولدینی شه سزدر . صوک محاربه یه قدر وار ، یوق زراعتیه اهمیت ویریلک ایسته نیلدی . فقط بر نقطه دوشونلیدی که ، اوده قوتلی ، قانلی ، جانلی انسانلر بو یوتمک ، چفتجیلر یئتشدیرمک ایدی . آکلاشمندی که ایصتمه ، فرنکی ، ملتی محو ایتمکله دوام ایتمکجه کون اولور که صسانی سورمه جک ، بولانی قوللانجق ، تخم آته جق ، اکین بچه جک قوللر ، حتی انسانلر آرانیلور . دینلمدی که : قوی مسلمان عرقی بودردلرک بویوندروغی آلتنده قالدقجه ضعیفلار وغربده کی بعض قوملرک حالته دوشر .

امین اولم ؛ بزى محو ایتمک ایچون قپومزه قدر کلن برخارجی دشمن وارسه ، اوندن دها مدهش ، دها تهلمکلی ایصتمه وفرنکی کبی داخلی دشمنلر مزده موجوددر . خارجی دشمنی بر باد ایتمک داخلده کی دشمنلری اولدیرمکله اولور .

محاربه میداننه ، دشمن خارجی قارشینسه فرنکیدن اعضاسی دوکلش ، ایصتمه دن بکزی صولش ، قارنی شیشمش جیلیز عسکر کوندرمک خارجه قارشی عیب ایسه ، دینآده کناهدر . تاب وتوانی دها تره نه بینمدهن کسیامش بر عسکر دن ، کوزلرنده فر قالماش صیصقه بر نوردن نه بکله نیر ! ؟ .

باباسنه ، کوینه وداع ایدرکن فرسز کوزندن صاری بکزیسه دوکلن درین بر قاق دامله یاش ایصتمه حرارتندن چانلامش دوداقلرینی

ایصلا تیورده بی چاره دلیقانی ار چوق رنکلی دوداقلرینی هنوز قوروماش ظن ایدیور . اوامید ایله قوشوب کلیور .

آه ! زواللی کنج خسته خانه یه کوندر یله جک یرده جهاد میداننه سوق اولئیور . راحت دوشکننده یاناجق یرده آیاقده سوروکلئیور . اوموزنده کی ماوزر کندینسه بویوک بویوک اولیورکن قوجه بر ملتک حیاتی صیرتنه یوکلہ تیایور . اینجه بونی قفاسنک آغیر لغنه تحمل ایده میوب ذاتاً بر طرفه میل ایتمش ، شمندی اوموزینک بری ده آشانی یه صارقیور .

استانبولک مردار مرکز لرندن طوبالانوب ، اناطولینک ، او مقدس و معصوم یردک تا اک هجری نقطه لرینه قدر سوق اولنان فرنکی عرقیزی محوه چالیشیورده بز اونی محوه یه لته میورز . دها حالا « یل » در دیه اهمیت ویریله یین بو درد بابان اوغله کچه کچه چوغالیورده هنوز « بوکویک هواسنک تأثیریدر » دیوب کچیریورز . فرنکلر ، بودردک او جانغی کندی مملکتلری اولدینی حالده ، بو حقیقی انکاره چالیشیلر . بز ایسه ، دردی صکره دن قازاندیغمز حالده کوزل ملکمزی فرنکی او جانغی می یایمق ایستیورز ؛ بو کونده او یانماز ، دردمزی آکلایمق ایسته مزسه ک یارین وقت کچمش اوله جقدر .

آناطولیمزک ، اومبارک اسلام یوردینک همان هریرنده بوتون قوتیلہ عرقیزی صارسان ایصتمه ایچون آوروپالیلر مدنیت دشمنیدر دییور . کندی مدینت لرینک نهدن عبارت اولدینغی شو صوک محاربه ده پک کوزل آکلادق . هیچ اولمازسه شمدنصکره حق صاحبی اولمق ، حق قازانمق ایچون قوت ادخار ایدم . صاغلام عسکر ، قوی چفتجی یئتشدیرم . « اصلاح نسل فرس » ایچون قوشیلر ترتیب اولنیورده « اصلاح عرق بشر » ایچون نهدن تشبده بولینلمیور ؛ هر مملکت ، شهر ، قضا ، کوی اهالیسی نهدن بویله قوشیلر ، یاریشیلر ترتیب ایدوب ، طوبیلانان یاره ایله کندیلرینی درت طرفدن قوشانان باطابقلری قپامغه چالیشمیور ؛ اونلرکده قپانمنی حکومتیه ترک ایدرسه ک بویله بحرانی زمانده کارمز دکبل ، ضررمز اولور .

بوصیره ده بونکله مشغول اولمقدنسه حکومتیه اعانه ده بولمق ، دشمن قارشینسنده کی عسکر مزه معاونت ایتمک افضلدر ، دینیله جک اولورسه جواباً دیه بیلیرز که : شو صیره ده ایدیله جک تشبثلرک بریسی عقیم قالماز . زیرا ملت حقنده نافع برایش کورمک ایچون هر فرد غلبانده در . هپ بورکلر عینی حس ایله چارییور . مقصد وطنک حیاتی قورتارمق دکلی ؛ بو کونکلی عسکر قورتاریورسه ، یارینکنی قورتارمقده اهالی یه دوشر .

دشمنلر مزک آزه قانمدقلرینی ، آز شیله طویمادقلرینی بز پک یقین قومشو اولدقلری ایچون اکلادق . بو کوزلری طویماز ، اشتها . لری قاپانماز حیدودلرک یارین المزده قالانی آلمق ایچون هجوم ایتمیه جکلری نه معلوم !

ایشته او قره کون ایچون ، او اک صوک هجومه قارشی قویه بیلیمک

غیرت و تعصب ملیلی، ثانیاً، بزم و ظنمزدہ، مسلمان یوردندہ بیلہ ہر کون، ہر وسیلہ ایلہ یوزیمزہ فیرلانڈقلری غیض و کین اوقلریلہ اثبات و اعلان ایلدکاری ثروت و اقتصادیاتدہ کی حاکمیتلریلہ اولیور . نەدن کوچوچوک بر یونانستانک اهمیتسز بر دوناماسی بو معظم دواتی تحت تغلبندہ ایکلہ تسین؟ بونک سببی پک آشکاردر: بزده او کوچوچک یونانستان قدر غیرت ملیہ و وطنیہنک بولوناماسی وینہ اونک قدر ثروت و اقتصادیانہ صاحب اولمامنز .. فقط اینک ال آجی، حتی ال قائلی و کرہلی جہتی نەدر، بیلورمیسکسز، بنم بدبخت و طنداشلرم؟ اونلرک اقتصادیاتلری بزم وجودہ کتیرمہ مزدر. اوت، اونلرہ او ثروت و اقتصادی، بناء علیہ او قوت و قدرتی بز ویریورز: بوتون مسلمان پارہلری، ثروتلری، منحصرآ یونان، بولغار و سائر اجنبی اللرینہ کیدیور، ہم نیچین؟ بزم علیہمزدہ طوب، تفنک وزرہلی سنپارشی ایچین .. بزم بو حالز، کندیسنی اولدیرمک ایچین کندی سلاحی ویرن زواللی آدمک حالنہ پک بکزرہ ..

بونک ایچین و طنداشلر بو فنالغہ بر نہایت ویرمک لازم. بوکا ہم دیناً، ہم ملت و وطن نامنہ مجبورزہ .. چونکہ، و طنداشلر، دینداشلر آکلاییکزکہ، اسلام پارہسیلہ، اسلام ثروتیلہ مسلمانلق بیقیلیور و چیکنہ نیور .. اگر یونانلیلرہ پارہ مزری قابدیرمازسہق، اونلرہ ہیچ بر زمان آیش ویریش ایتمزسہک پارہ مز ہر زمان مسلمان کیسہ لرندہ دور و تداول ایدرسہ او وقت، یوزدہ یوز امین اولک کہ، و طنداشلر و ظنمزدہ کی ٹلہ نیتلرک ہپسی افلاس ایدر، اصل یونانک دہ قوت اقتصادیسی صفرہ اینرہ ..

بو کون آرتق آکلایلی بزکہ بر مسلمانک اون پارہ سندنہ بیلہ بوتون مسلمانلغک، بوتون ملت و وطنک بر حق مشروعی وار .. چونکہ او پارہ مسلمانلغک خارجہ چیقمزسہ، مسلمان اللدن باشقہ بر اللہ کیتمزسہ، یعنی بوتون صرف ایدیلن و طوبلانیلان پارہ لر اسلام اللرندہ بولونورسہ مسلمانلغک بیت المالی او قدر زنکیندشہجک، و ملتک عمومی مؤسسہلری، مکتبلری، مدرسہلری، دارالفنونلری، فابریقلری، اردولری و دونامالری او قدر قوتلنہجک، ترقی و تکامل ایدہجک و اوزمان مسلمانلق او قدر باشنی یوقاریلرہ، یوکسکلرہ قالدیرمش اولہجق .. بالعکس بر مسلمان، اللدہ کی ال حقیر پارہنی بیلہ مسلمانلقدن خارجہ قاجیریرسہ. فیرلاتیرسہ، آتارسہ امین اولسون کہ او پارہنی، مسلمانلغک بیت المالدن، او مشروع و ملی خزینہ دن چالمش قدر، غضب ایتمش قدر بو یوک و آلچاق بر کناہ، بر حرام ایشلہمش اولہجقدر .. زیرا، او پارہ آرتق ابدیاً مسلمانلقدن چیقمش، و بوتون حق مشروعی، بیت المالك ثروتک بر پارچہ سنی باشقہ اللرہ، اجنبی دیارلرہ، ہم دہ کندی علیہنہ قوللانیلمق ایچون، ویریش، بولونا جقدر .. بوکا ایسہ دیناً و شرعاً قطعاً جواز اولدینگی کبی، کیمسہنک دہ، ہیچ بر مسلمانک دہ حتی یوقدر . بالعکس ہر کس، بوتون ملت، متادی چالیشمہ لریلہ بیت المالك خزینہ سنی چوظاتمقلہ مکلفدر .. یوقسہ اوندن

ایچون حاضر حال غایاندہ ایکن چالیشم . چونکہ او یوقو دوری کلدیمی، ذاتاً او یوقیہ مشتاقز، او یور قایلرزدہ ینہ چاکلرک بز ی او یایدیرمق ایچون ال یوکسک یرلردہ حرکتہ کلدیکنی کوریرز . او یانیرز، فقط چہ فائدہ .. بر قاج کون ایچون ..

دمیری صیجاق ایکن دوکک، فدانی یاش ایکن ال کک کار عاقلدر . دمیر صوغوہ قدن صوکرہ چکیچ واورس برایش کورہ مز . فدان بو یویوب اغاج اولدقدن صوکرہ صیرہ بالطیہ کلیر .

یازیلرمی ہر کسک اکلامسی ایچون، اولدقہ سادہ لشدیرم . اونلر سوس ایچون دکل، اکلاشلق ایچون او قونمالیدرکہ مقصد حاصل اولسون . محترم قارئلرہ ایصتمہ و فرنیکی بی، بونلرہ قارش ی قوللا . نیلہجق ال تاثیرلی دو اوتدیرلری دہ بشقہ مقالہ لرلہ بیلدیریم . توفیق اللہدن، تبلیغ بزدن، سعی بلیغ دہ بوتون ملتدن بکلہ نیلور .

منتسین طبدن

احمد جودت

اقتصادیات

مسلمانلرہ بر خطابہ

یونانلیلر دیورکہ: « بولغارلر روم ایلدن استانبولہ کیدہ مدیلر؛ فقط، بز از میر طریقہ آیا صوفیایہ حاجی آصاجز! » بونی، بیلیم، زواللی و طنداشلرم، ایشیتدیکنمی؟ بو اولہ بر خجاعت کہ، ذکر ی بیلہ انسانی دہشتدن بوغیور، دماغی یرتیور و طیرمالایور .. یونانلیلر از میر یولیلہ استانبولہ کیرہ جکلر و معظم جامعزہ صلیبی طاقتلر مش .. فقط نہ قدر آجی اولسہدہ، حقیقتی اعتراف ایتمک ینہ بر یوکلکدر: بو کیدیشلہ پک موفق اولمایہ جقدر دکل .. کیم امید ایدردی کہ بر بولغار، بر یونان ادرنہ و سلانیک آسین .. سلیمیہ و قاسمپنک منارہ لرندہ، شیمدی، ہلال یرینہ صلیب حکمفرما اولسون .. بز بو قدر فلاکتدن صوکرہ بر آز اولسون، متنبہ اولہ بیلدکمی؟ نہ کزر! ملت، تام منعاسیلہ، زنکینیلہ، فقیریلہ فدا کارلغی مادہ و معنأ یایدیمی؟ قطعاً خیر! او حالہ اولو کبی بی حس و بی فکر دوران بو ملتک کوکسہ باصہرق استانبولہ کیرمک او قدر کوچ بر شیمی؟ البتہ دکل .. بو کون اوتوز میلیونلق بر اسلام سلطتی اوج بوچق یونانہ بحرآ اسیر و منقاد .. بر آوروف بر زمانلر اسلاملغک، اجدادیمزک شہنامہ عظمت و اجلائی بیاض و نہایتسز سینہ سندنہ یوموشاق دالغاریلہ، سمنقام کو بوکلریلہ یازان آق دہ کیز، شیمدی یونانلیلرک قبضہ حکم و تسخیرندہ ہومہرک نشیدہ لرینی ترنم ایدیور، وہ نیزہ لوسک بیزانس امللرینی آناطولیک معصوم و باکر ساحلرینہ فیصلدایور ..

بونیچین، بیلورمیسکسز، زواللی و طنداشلر؟ سادہ جہ، اولہ